

I.

Zpráva o situaci v oblasti migrace ke dni 15. prosince 2015

Obsah

- 1. Průběh jednání o migraci v rámci orgánů Evropské unie na všech úrovních**
- 2. Fungování relokačního a přesídlovacího mechanismu**
 - 2.1. Přesídlování – aktuální informace**
 - 2.2. Relokace v rámci dočasných opatření ve prospěch Itálie a Řecka**
 - 2.3. Implementace konceptu hotspots v Itálii a Řecku a plány na posílení azylových systémů těchto zemí**
- 3. Průběh procesu integrace osob s udělenou mezinárodní ochranou**
 - 3.1. Popis stávajícího Státního integračního programu (SIP) pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou**
 - 3.2. Popis plánů na nový SIP**
 - 3.3. Počet osob s udělenou mezinárodní ochranou v ČR a jejich integrace**
- 4. Analýza nálad veřejnosti a komunikační aktivity**

Tento materiál byl vytvořen Ministerstvem vnitra v rámci plnění usnesení vlády ze dne 12. října 2015 č. 824, kterým se mění usnesení ze dne 29. července 2015 č. 621, o Strategii migrační politiky České republiky a Komunikační strategii České republiky k migraci. Členům vlády je zpráva předkládána každých 14 dní a poskytuje jim aktuální informace vztahující se k období uplynulému od předložení poslední zprávy.

1. Průběh jednání o migraci v rámci orgánů Evropské unie na všech úrovních

Ve dnech 23. - 27. listopadu byla s ohledem na bezpečnostní situaci v Bruselu zrušena jednání na úrovni Rady. Dle 27. listopadu proběhlo jednání Friends of Presidency k azylu, jehož hlavním tématem byla otázka návrhu na trvalý relokační program.

Na 3. - 4. prosince byla svolána řádná Rada EU pro justici a vnitro, která se věnovala v oblasti vnitra převážně otázkám migrace a boje proti terorismu. Mnoho členských států projevilo znepokojení nad stavem provádění opatření směřujících k nápravě současného stavu v oblasti migrace v Evropské unii. Evropská komise informovala, že zváží žádost Švédska o přidělení volné relokační kvóty v jejich prospěch.

Na 4. prosince bylo také, v návaznosti na summit EU–Turecko, který se uskutečnil dne 29. listopadu, svoláno jednání premiérských šerpů k možnosti zřízení specifického přesídlovacího unijního schématu z Turecka. Komise navrhuje masivní dobrovolné přesídlovací schéma pro syrské uprchlíky pobývajících v Turecku. Podmínkou pro spuštění tohoto schématu je zastavení či alespoň výrazné omezení migračních toků do EU. Návrh tohoto schématu představí Komise dne 15. 12. v rámci třetího implementačního balíčku Evropského programu pro migraci.

2. Fungování relokačního a přesídlovacího mechanismu

2. 1. Přesídlování – aktuální informace

V návaznosti na dobrovolný závazek České republiky a v rámci Evropského přesídlovacího schématu, plánuje Ministerstvo vnitra přesídlit, v rozmezí od července 2015 do června 2017, 400 uprchlíků z třetích zemí. Do výše uvedeného závazku budou také započítány rodiny, které budou přesídleny v rámci přesídlovacího programu, který vláda schválila v lednu – tedy přesídlení **nemocných syrských dětí s rodinami z Jordánska** (zatím 4 rodiny, 21 osob). Tento program je ve finální fázi realizace, první tři vybrané rodiny dorazily do ČR **v polovině října**. Čtvrtá rodina přicestuje s největší pravděpodobností 16. prosince.

Další skupina přesídlovaných rodin syrských uprchlíků z Jordánska (10 až 15 rodin) je nyní, ve spolupráci s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), **ve fázi výběru konkrétních rodin**.

2.2. Relokace v rámci dočasných opatření ve prospěch Itálie a Řecka

V červenci 2015 se Česká republika dobrovolně zapojila do realizace evropského relokačního programu, a to závazkem relokovat **1 100 osob** z Itálie a Řecka. Následně bylo na Radě pro justici a vnitro dne 22. září 2015 kvalifikovanou většinou schváleno druhé „relokační“ rozhodnutí, které přisoudilo ČR povinnost relokovat **dalších 1 691**

osob z Itálie a Řecka. ČR hlasovala proti návrhu tohoto rozhodnutí. Celkem by tedy ČR měla přesídlit na 2 691 osob.

ČR nadále zastává pozici, že proces relokací bude možné spustit až v okamžiku plného fungování konceptu hotspots – tedy sítě registračních center v Itálii a Řecku. Tuto **základní podmínku** pro spuštění relokací prozatím **nelze považovat za splněnou**.

Implementace relokací jak z Itálie, tak z Řecka zatím ve všech směrech vázne. Ač již okolo 16 členských států nabídlo volné kapacity pro přijetí žadatelů o azyl v rámci relokací (celkem 1660 osob) relokováno jich bylo pouze 160 (130 z Itálie a 30 z Řecka). Poptávka tak zatím výrazně převyšuje nabídku.

V současné chvíli tak bylo z Itálie relokováno celkem 130 osob do Německa, Francie, Finska, Španělska a Švédska a 30 osob z Řecka do Lucemburska.

2.3. Implementace konceptu hotspots v Itálii a Řecku a plány na posílení azylových systémů těchto zemí

V návaznosti na schválení příslušných rozhodnutí k relokaci 40 tisíc, resp. 120 tisíc osob z Itálie a Řecka, vynakládá především Evropská komise spolu s oběma státy a Evropským podpůrným azylovým úřadem (EASO) nemalé úsilí při ustanovování konceptu hotspots a vytváření relokační procedury pro co nejrychlejší spuštění implementace obou rozhodnutí.

Ustanovení hotspotů a relokační procedury provází od samého počátku jak ze strany Evropské komise, Itálie, Řecka a EASO **mnoho koordinačních a kompetenčních nejasností a sporů**. Snaha celý proces maximálně urychlit, i na úkor vyjasnění sporných bodů týkajících se samotné implementace (role styčných důstojníků členských států v relokaci, bezpečnostní aspekty relokačního procesu, aj.), nepřinesl dle mínění ČR valné výsledky a systém hotspotů nelze v současné chvíli považovat za spuštěný a funkční. I přes velkou snahu Evropské komise a tlak téměř všech členských států na urychlené ustanovení hotspotů v Itálii a Řecku nebyl zaznamenán výrazný pokrok. Stále je oficiálně funkční jen jeden hotspot v Itálii (Lampedusa, Itálie) a nově jeden hotspot – v pilotním provozu – v Řecku (ostrov Lesbos).

Evropské **agentury EASO a Frontex** již začátkem října **oslovily členské státy s žádostí o nominaci expertů, kteří budou působit v hotspotech** v Itálii a v Řecku. ČR dlouhodobě nabízí své experty v rámci solidární pomoci Řecku a Itálii a na současnou žádost reagovala okamžitě. Celkem 4 experti Ministerstva vnitra již byli vysláni do Itálie v rámci aktivit EASO a v souvislosti s ustanovením konceptu hotspots, další dva také nyní působí v hotspotu v Řecku. 1 pracovnice Ministerstva vnitra byla také delegována jako styčná pracovnice k centrální skupině pro relokace v Řecku. V souladu se závazkem předsedy vlády, nominovalo také Ministerstvo vnitra do aktivit EASO v oblasti hotspotů dalších **25 expertů** – celkem již je tedy EASO k dispozici **35 českých expertů**.

3. Průběh procesu integrace osob s udělenou mezinárodní ochranou

3.1. Popis stávajícího Státního integračního programu (SIP) pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou

SIP aktuálně pokračuje podle usnesení vlády č. 818 ze dne 13. října 2013 a týká se osob s udělenou mezinárodní ochranou formou azylu (azylantů) i formou doplňkové ochrany.

V současné době jsou nezletilí cizinci přijímáni do sítě zařízení zřizovaných MŠMT výhradně prostřednictvím Zařízení pro děti – cizince.

3.2. Popis plánů na nový SIP

Vzhledem k migrační a uprchlické situaci v Evropě a předpokladu aktivit ČR v programech přesídlování a relokací očekává Ministerstvo vnitra podstatné zvýšení počtu oprávněných osob v rámci SIP. Vláda projednala a dne 20. listopadu 2015 schválila usnesení č. 954 **o SIP pro osoby s udělenou mezinárodní ochranou v roce 2016 a v letech následujících s platností od 1. ledna 2016.**

Dne 15. prosince 2015 proběhne veřejná pracovní skupina pro přesídlování a relokace, která bude informovat o realizaci nového konceptu Státního integračního plánu. Mezi účastníky jsou i zástupci institucí mimo státní správu, např. neziskové organizace, zástupci obcí a charita.

3.3. Počet osob s udělenou mezinárodní ochranou v ČR a jejich integrace

Od 1. ledna 2015 do 10. prosince 2015 byla mezinárodní ochrana **udělena 456 osobám** (z toho 71 formou azylu a 385 formou doplňkové ochrany). Za stejné období **požádalo** o udělení mezinárodní ochrany **1 425 cizinců**.

SIP v oblasti bydlení asistoval v roce 2015 v obou variantách **401 osobám** s udělenou mezinárodní ochranou (celkový počet 157 integračních bytů v roce 2015).

4. Analýza nálad veřejnosti a komunikační aktivity

V souvislosti s aktuální migrační situací probíhá pravidelné informování ve všech oblastech, souvisejících s problematikou migrace. Informační aktivity jsou cíleně zaměřeny na mediální výstupy – TV, rozhlas, noviny, časopisy, propagační materiály. Za účelem koordinace vznikla **pod vedením Ministerstva vnitra zvláštní pracovní skupina se zástupci Úřadu vlády**. Jejím cílem je koordinace mediálních aktivit k otázkám migrace. Tato skupina se poprvé sešla 31. července 2015, další schůzky probíhaly ve dnech 18. srpna 2015, 21. září 2015, 2. října 2015, 23. října a 6. listopadu 2015. Poslední schůze mediální skupiny k migraci ze dne 9. prosince 2015 byla zaměřena na komunikační témata do konce roku 2015 a výhledově na komunikační okruhy pro rok 2016.

Ministerstvo vnitra vyhláší v rámci aktualizované Koncepce integrace cizinců výběrový dotační titul „Integrace cizinců 2016“. Výzva a s tím spojené dotační řízení podporují pod bodem 7 **aktivity zaměřené na informování veřejnosti o oblasti integrace cizinců**. Více informací lze nalézt na internetových stránkách ministerstva vnitra www.mvcr.cz.

Od konce srpna byl spuštěn **speciální webový portál** – www.mvcr.cz/migrace. Prostřednictvím tohoto portálu o migraci jsou poskytovány odborné veřejnosti a občanům podrobné informace. Na tomto portálu jsou zveřejňovány zásadní dokumenty, aktuální informace, mediální ohlasy i informace pro obce atd. Webová stránka je podle aktuálních potřeb dále rozvíjena, nově tak byla přidána sekce videa k problematice migrace. Data týkající se aktuálních stavů v zařízeních pro zajištění cizinců jsou aktualizována na denní bázi.

Operativně jsou řešeny aktuální **informační potřeby krajů, měst a obcí**. Jsou také realizovány **debaty pro občany měst a obcí**, kterých se problematika přímo dotýká.

Pokračují veřejné debaty z **cyklu regionálních konferencí** s názvem „**O migraci věcně**“. Debaty jsou spoluorganizovány Ministerstvem vnitra a Úřadem vlády, respektive příslušnými regionálními centry pro integraci cizinců a Eurocentry.